

Màster Universitari en Comunicació Social

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA

Títol de l'assignatura: Comunicació i Interculturalitat

Codi de l'assignatura: 31759

Trimestre: Segon

Tipus: Optativa

Nombre de crèdits: 5 ECTS

Llengua o llengües de la docència:

Dr. Miquel Rodrigo Alsina, impartirà la docència en castellà

Dra. Pilar Medina Bravo, impartirà la docència en castellà

Professors responsables: Miquel Rodrigo Alsina, Pilar Medina Bravo

1. Presentació de l'assignatura

En un món cada vegada més globalitzat, el coneixement sobre els significats i les implicacions culturals resulta del tot imprescindible. La investigació en comunicació intercultural és una de les línies importants en l'àmbit dels estudis de la comunicació social. A més a més, aquest fenomen comunicatiu té una sèrie de particularitats que requereixen aprofundir en la seva investigació. L'assignatura s'organitza al voltant de l'estudi de conceptes interculturals clau per a la investigació de la interculturalitat, com són l'individualisme, l'etnocentrisme, l'aculturació, el canvi de valors de la família, les comparacions entre grups ètnics, o les diferències de gènere i de personalitat en funció dels referents culturals. El contingut acadèmic es basa tant en la presentació i la reflexió sobre els principals conceptes de l'àmbit com en l'anàlisi i l'estudi d'investigacions qualitatives i quantitatives que hi estiguin relacionades.

2. Competències que s'han d'assolir

2.1. Competències específiques

Dominar els mètodes i les tècniques d'investigació de les ciències socials i humanes aplicades a objectes nous en el camp de la comunicació, mitjançant la recollida i l'anàlisi sistemàtica de dades.

Relacionar les elaboracions conceptuals, comprendre els marcs teòrics i els enfocaments que modifiquen el coneixement científic en l'àmbit de la comunicació.

Formular judicis crítics sobre les diverses metodologies i enfocaments de la comunicació a partir dels coneixements adquirits.

Argumentar i defensar el propi treball d'investigació, mostrant que les investigacions són originals i que compleixen els requisits de l'ètica acadèmica.

Avaluar amb arguments científics la certesa de les conclusions pròpies i alienes, a través de la participació en discussions i seminaris, presentació de treballs en grup... Per això fem servir criteris de rigor científic i metodològics, des de la correcta elecció i enfocament del tema fins al disseny de la pròpia investigació, passant per l'objecte d'estudi, els objectius, les preguntes d'investigació i l'elecció de les tècniques concretes d'investigació en funció dels criteris anteriors.

Escriure articles d'investigació aportant fonts científiques amb precisió i amb el major rigor acadèmic, d'acord amb les normes de la comunitat científica internacional, en les llengües habituals d'aquesta, especialment en anglès.

Actualitzar-se constantment sobre l'estat de la qüestió dels camps d'investigació (coneixement) en els quals els grups del Departament de Comunicació de la UPF investiguen, i en el marc dels quals l'estudiant haurà de desenvolupar la seva pròpia carrera investigadora.

2.2. Competències pròpies

Operar amb dades d'investigació quantitativa i qualitativa, a través dels instruments d'anàlisi d'aquestes dades per aplicar-los al camp d'investigació de la comunicació.

Desenvolupar el pensament productiu amb flexibilitat i fluïdesa per madurar actituds d'obertura a noves informacions, situacions i

metodologies i plantejar problemes d'investigació en la comunicació intercultural.

Adquirir la capacitat de plantejar un disseny d'investigació en el camp de la comunicació intercultural.

Saber buscar les claus interpretatives de qualsevol fenomen intercultural.

Desenvolupar la capacitat d'anàlisi crítica i comprensiva dels fenòmens interculturals.

3. Continguts

Tema 1. Què és cultura?

Diferències entre multiculturalitat i interculturalitat com a concepte i com a objecte d'investigació. Cultura, emoció i expressió: fenòmens, objectes d'estudi i investigacions. Un enfocament intercultural per a l'estudi dels rols de gènere i sexe.

Tema 2. Frens i competències en la comunicació intercultural

Teoria, pràctica i investigació. Etnocentrisme: Veure i analitzar el món des d'on estem. Interculturalitat.

Tema 3. Els discursos mediàtics de la interculturalitat

Diferències i similituds com a objecte d'estudi en la ficció, la publicitat i la informació. Les investigacions sobre la interculturalitat.

Tema 4. La investigació de la interculturalitat en els mitjans

Les dificultats en l'estudi de la interculturalitat en els mitjans. Conceptes, teories i mitjans.

Tema 5. La construcció de la identitat en els mitjans

Aproximacions teòriques. Delimitació de les identitats. Operativització d'objecte d'estudi. Propostes d'investigació.

Tema 6. Estudis de recepció

La recepció com a pràctica intercultural i com a estratègia d'anàlisi.

4. Avaluació

Sistemes d'avaluació	Ponderació %
Participació en discussions i seminaris	20%
Treball individual	80%
TOTAL	100

A més a més d'avaluar la participació activa en les sessions (20% de la nota final), l'avaluació de l'assignatura es farà a partir d'un treball individual a escollir entre tres opcions:

(a) un assaig teòric sobre un tema relacionat amb el seu treball d'investigació que tingui a veure amb la interculturalitat. El tema ha de ser aprovat prèviament pel professorat de l'assignatura. Aquest treball inclourà tant part de la bibliografia bàsica i recomanada de l'assignatura com d'altres documents que l'alumne consideri convenients,

(b) el disseny d'una investigació sobre interculturalitat (pot ser el treball d'investigació). Aquest disseny inclourà la definició d'uns objectius d'investigació, una cerca bibliogràfica amb l'estat de la qüestió i un breu disseny de la metodologia que es preveu seguir,

(c) un article de format publicable en una revista acadèmica on s'analitzi algun tema o aspecte relacionat amb la interculturalitat.

L'extensió del treball de curs ha de ser d'aproximadament unes 15 pàgines a 1,5 espais i amb un tipus de lletra Times New Roman 12.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

BENNETT, M. J. "Intercultural Communication: A Current Perspective". Milton J. Bennett (ed.). *Basic concepts of intercultural communication: Selected Readings*. Yarmouth, ME: Intercultural Press, 1998.

CASTELLÓ, E. *Identidades mediáticas. Introducción a las teorías, métodos y casos*. Barcelona: UOC, 2008.

HALL, E. T. *Beyond Cultura*. Nova York: Anchor Books, 1977.
HOFSTEDE, G. "Values and cultures". G. Hofstede. *Culture's consequences. Comparing values, behaviors, institutions, and organizations across countries*. Califòrnia: Sage Publications, 2001.

RODRIGO-ALSINA, M. *La comunicació intercultural*. Barcelona: Anthropos, 2012.

5.2. Bibliografia complementària

BARAÑANO, A.; GARCÍA, J. L.; CÁTEDRA, M.; DEVILLARD, M. J. (coords.). *Diccionario de relaciones interculturales, diversidad y globalización*. Madrid: Editorial Complutense, 2007.

CASTILLO, J. A.; MEDINA, P. "Inmigración y comunicación en la familia". A: Antonio M. Bañón i Javier Fornieles (eds.). *Manual sobre inmigración y comunicación*. Sant Sebastià: Tercera Prensa, 2008. Pàg. 419-428.

GARCÍA CANCLINI, N. *Diferentes, desiguales y desconectados. Mapas de la interculturalidad*. Barcelona: Gedisa, 2004.

GUDYKUNST, W. B.; TING-TOOMEY, S. *Culture and interpersonal communication*. USA: Sage Publications, 1988.

PATEL, F.; MINGSHENG, L.; SOOKNANAN, P. *Intercultural Communication. Building a Global Community*. Londres: Sage Publication, 2011.

PHINNEY, J. S. "Identity Formation across cultures: The interaction of Personal, Societal, and Historical Change". *Human Development*, 43, 2000. Pàg. 27-31.

PHINNEY, J. S.; HORENCZYK, G.; LIEBKIND, K.; VEDDER, P. "Ethnic identity, Inmigration, and Well-Being: An Interactional Perspectiva". *Journal of Social Issues*, 57(3), 2001. Pàg. 493-510.

RODRIGO-ALSINA, M. *Identitats i comunicació intercultural*. València: Edicions 3 i 4, 2000.

RODRIGO-ALSINA, M.; MEDINA, P. "Juventud y comunicación: el impacto de los medios de comunicación en la transmisión de valores

interculturales". *Revista de Estudios de Juventud*, 80, 2008. Pàg. 151-167.

SAMOVAR, L. A.; PORTER, R. E.; MCDANIEL, E. R. *Intercultural Communication: A Reader*. Boston: Wadsworth Cengage Learning, 2009.

SARTORI, G. *La sociedad multiétnica. Pluralismo, multiculturalismo y extranjeros*. Madrid: Taurus, 2001.

TRIANDIS, H. C. "Individualism and Collectivism. In David Matsumoto" (ed.). *The handbook of Culture and Psychology*. Nova York: Oxford University Press, 2001.

5.3. Recursos didàctics

- International Journal of Intercultural Relations (IJIR):

<http://www.journals.elsevier.com/international-journal-of-intercultural-relations/>

-Journal of intercultural studies:

<http://www.tandfonline.com/toc/cjis20/current>

-Intercultural pragmatics: <http://www.degruyter.com/view/j/iprg>

- Journal of Cross Cultural Psychology (JCC): <http://jcc.sagepub.com/>

- RACISMOS. ANÁLISIS CRÍTICO DE LA DESIGUALDAD ÉTNICA EN ESPAÑA Y AMÉRICA LATINA

<http://www.racismos.org/> [consultado mayo 2012]

- RED INTERNACIONAL DE ESTUDIOS INTERCULTURALES

<http://www.pucp.edu.pe/ridei/?presentacion.htm> [consulta: maig del 2012]

6. Metodologia

L'aprenentatge s'organitzarà a partir de

- Sessions de classe expositives basades en l'explicació del professor
- Seminaris de discussió sobre lectures prèviament assignades

- Presentació i discussió a classe de millores en els treballs d'investigació individuals
- Tutories presencials, eventualment completades amb suport telemàtic com ara el correu electrònic i recursos de la intranet de la UPF.

7. Programació d'activitats

SETMANA 1	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Presentació i introducció Tema 1: Què és cultura? (I) <ul style="list-style-type: none">- Exposició del tema- Debat en seminari	Lectures
SETMANA 2	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Tema 1: Què és cultura? (II) <ul style="list-style-type: none">- Exposició del tema- Debat en seminari	Lectures
SETMANA 3	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Tema 2: Frens i competències en la comunicació intercultural <ul style="list-style-type: none">- Exposició del tema- Debat en seminari	Lectures Presentació de treball
SETMANA 4	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>

Tema 3. Els discursos mediàtics de la interculturalitat (I) <ul style="list-style-type: none"> - Exposició del tema - Debat en seminari 	Lectures Presentacions de treball Selecció del tema sobre el qual es desenvolupa el treball final de l'assignatura (TFA)
SETMANA 5	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Tema 3. Els discursos mediàtics de la interculturalitat (II). <ul style="list-style-type: none"> - Presentacions - Debat en seminari 	Lectures Presentacions de treball
SETMANA 6	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Tema 4. La investigació de la interculturalitat en els mitjans (I) <ul style="list-style-type: none"> - Exposició del tema - Debat en seminari 	Lectures
SETMANA 7	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Tema 4. La investigació de la interculturalitat en els mitjans (II) <ul style="list-style-type: none"> - Presentacions - Debat en seminari 	Lectures Presentacions de treball
SETMANA 8	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Tema 5. La construcció de la	Lectures

identitat en els mitjans - Exposició del tema - Debat en seminari	
SETMANA 9	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Tema 6. Estudis de recepció - Exposició del tema - Debat en seminari	Lectures
SETMANA 10	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Presentació en grup dels treballs finals de l'assignatura - Debat en seminari	Presentacions del treball final de l'assignatura